

Styrelsen	2025-04-23
Handling nr	12.1
Handläggare	Sara Frank
Daterad	2025-04-04
Reviderad	

Till
Styrelsen för Västtrafik AB

Policy för god ekonomisk hushållning och ekonomistyrning i Västra Götaland

FÖRSLAG TILL BESLUT

Styrelsen föreslås besluta

att godkänna redovisat remissvar samt ge VD i uppdrag att översända svaret.

Skövde dag som ovan

Lars Backström

Göteborg 23 april 2025
Dnr: VTM 1-103-25

Till
Regionstyrelsen
regionstyrelsen@vgregion.se
RS 2024-00479

Yttrande över remiss av förslag till Policy för god ekonomisk hushållning och ekonomistyrning i Västra Götalandsregionen.

Västtrafik har tagit del av förslaget till Policy för god ekonomisk hushållning och ekonomistyrning i Västra Götalandsregionen.

Baserat på ovannämnda har Västtrafik följande synpunkter:

- Under rubriken **Principer för ekonomistyrning i VGR**, underrubrik **Optimering av helheten** föreslås skrivningen ”Därmed får inga beslut med negativ ekonomisk påverkan på annan nämnd eller styrelse fattas utan plan...”
Det är inte alltid tydligt hur förändringar påverkar andra verksamheter ekonomiskt. Eventuellt bör en komplettering göras med skrivning avseende nivåer (ex större ekonomisk påverkan) Som exempel kan nämnas att del av Västtrafiks verksamhet består av sjukresor. Det är inte uppenbart att när t ex flytt av vård till olika orter sker, så kan det påverka sjukresors kostnader negativt pga att patienter får längre resvägar.
- Under rubriken **Nämnders och styrelserns arbete med de finansiella målen** framgår att ”Nämnder och styrelser har ett eget ansvar att tolka målen och bidra till måluppfyllelse...utifrån lokala förutsättningar och behov”. Det är mer ett konstaterande, att det kommer behövas en dialog för att Västtrafik ska kunna förstå Västtrafiks påverkan på det som vill uppnås med denna policy. Det är först efter sådan dialog Västtrafik kan arbeta för att på ett bra sätt bidra till efterfrågad måluppfyllnad.

Västtrafik har i övrigt inga synpunkter på föreslagen Policy för god ekonomisk hushållning och ekonomistyrning i Västra Götalandsregionen.

Sarah Svensson

Från: Mari Nilsson <mari.e.nilsson@vgregion.se> för Regionstyrelsen <regionstyrelsen@vgregion.se>
Skickat: den 13 februari 2025 10:47
Till: Expediering
Ämne: Remiss av Policy för god ekonomisk hushållning och ekonomistyrning och Policy för ersättningar i Västra Götalandsregionen
Bifogade filer: Policy för ersättningar i Västra Götalandsregionen.pdf; Policy för god ekonomisk hushållning och ekonomistyrning i Västra Götalandsregionen.pdf; Remissbrev.pdf
Kategorier: SS - Registrering

Till styrelser och nämnder i Västra Götalandsregionen,

Nämnder och styrelser har möjlighet att inkomma med synpunkter på förslag till **Policy för god ekonomisk hushållning och ekonomistyrning** och **Policy för ersättningar i Västra Götalandsregionen**.

Synpunkterna ska inkomma **senast den 14 maj 2025**.

Remissvar skickas till regionstyrelsen@vgregion.se med information om remissinstans och aktuellt diarienummer i mejlets ämnesrad.

För remissvar på förslaget till policy för god ekonomisk hushållning och ekonomistyrning, ange diarienummer RS 2024-00479.

För remissvar på förslaget till policy för ersättningar, ange diarienummer RS 2024-03226.

Kontaktinformation

Vid eventuella frågor som uppkommer under remisstiden, se kontaktpersoner nedan

- Policy för god ekonomisk hushållning och ekonomistyrning:
Björn Jägesten (bjorn.jagesten@vgregion.se / 072-450 3596)
Annika Andersson (annika.b.andersson@vgregion.se / 070-523 2603)
- Policy för ersättningar i Västra Götalandsregionen:
Mimmi Kheddache Jendeby (mimmi.kheddache.jendeby@vgregion.se / 072-5797930)
Stefan Bengtsson (stefan.bengtsson@vgregion.se / 076-1276812)

Vänliga hälsningar

Mari Nilsson

Nämndsamordnare regionfullmäktige, regionstyrelsen och ägarutskottet

Koncernkontoret

Västra Götalandsregionen

Telefon: 072-252 32 61

E-post: mari.e.nilsson@vgregion.se

Till styrelser och nämnder i Västra Götalandsregionen,

Bifogat i detta mejl finner ni förslag till *Policy för god ekonomisk hushållning och ekonomistyrning i Västra Götalandsregionen* och *Policy för ersättningar i Västra Götalandsregionen* för möjlighet att lämna remissvar senast den 14 maj.

På uppdrag av regiondirektören ansvarar ekonomidirektören för att leda, utveckla och samordna en samlad, effektiv och ändamålsenlig organisation inom ekonomi-, planerings- och uppföljningsområdet. Mot bakgrund av detta satte ekonomidirektören under 2023 igång "Projekt ekonomistyrning i Västra Götalandsregionen" med syfte att ta fram förslag till anpassning och utveckling av formerna för ekonomistyrning i Västra Götalandsregionen (VGR).

Projektet hade sin grund i de målsättningar som uttrycks i VGR:s budget 2024–2026 och som handlar om en tydligare styrning, en större genomslagskraft för politiska beslut, minskad administration, ökad transparens och effektivare verksamhet. Det finns också en klar ambition att med den nya politiska organisationen uppnå tydligare styrning och en mer sammanhållen verksamhet som skapar bättre förutsättningar för att uppnå politiskt beslutade mål. Ekonomistyrningen är en del av denna styrning som behöver utvecklas och anpassas i syfte att bidra till en god ekonomisk hushållning samt skapa förutsättningar för, eller i vart fall inte motverka, effektivitet, tydlighet, helhetsperspektiv och ökad synergi, god kontroll samt i övrigt ge stöd för det man vill uppnå med den nya politiska organisationen.

Med anledning av regionstyrelsens särskilda ansvar för att fastställa principer för den övergripande ekonomiska styrningen har projektet lagt fram två förslag till policy-dokument som härmed skickas ut på remiss:

- Policy för god ekonomisk hushållning och ekonomistyrning
- Policy för ersättningar i Västra Götalandsregionen

Förslag till Policy för god ekonomisk hushållning och ekonomistyrning

Enligt kommunallagen ska kommuner och regioner ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Fullmäktige ska fastställa riktlinjer och mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning, vilket för VGR föreslås ske i bifogat förslag till policy för god ekonomisk hushållning och ekonomistyrning. Då god ekonomisk hushållning även innefattar verksamhetsperspektivet, behöver den ekonomiska utvecklingen även ställas i relation till de mål som återfinns i VGR:s budget.

Med föreslagen policy fastställs styrande förutsättningar för VGR:s förmåga att över tid fullgöra politiska beslut och finansiella åtaganden utan att det behöver ske plötsliga och omfattande förändringar i utgiftsnivåer, lånebehov eller skattenivåer.

Föreslagen policy ersätter befintlig riktlinje för god ekonomisk hushållning och utgör den grundläggande förutsättningen för styrningen inom ekonomiområdet. Policyn omfattar hela VGR, inklusive majoritetsägda bolag.

Förslag till Policy för ersättningar i Västra Götalandsregionen

Att få en policy för ersättningar på plats är viktigt givet att regionstyrelsen har ett särskilt ansvar att fastställa principer för den övergripande ekonomiska styrningen, inklusive principer för ersättningar, samtidigt som OSN, inom hälso- och sjukvården, ansvarar för att utifrån beslutade principer för ersättningar initiera och utveckla ersättningssystem. Ersättningssystem är ett samlingsnamn för olika ersättningsmodeller inom ett visst område. Liksom OSN ansvarar Kulturnämnden (KUN), Miljö- och regionutvecklingsnämnden (MRU) och Infrastruktur- och kollektivtrafiknämnden (IKN) för tilldelning av ekonomiska resurser till VGR:s utförare inom respektive nämnds område. I policyn för ersättningar fastställs således de principer som uppdragsnämnder utgår ifrån när de skapar sina ersättningsmodeller. Policyn gäller för samtliga av VGR:s nämnder och styrelser exklusive bolagen.

I "Projekt ekonomistyrning i Västra Götalandsregionen" tog också fram ett förslag till riktlinje för ersättningar i VGR. Riktlinjerna ges på en mer detaljerad nivå jämfört med principerna. Denna riktlinje kan beslutas först efter att policyn för ersättningar fastställts.

Remisstid

Nämnder och styrelser har möjlighet att inkomma med synpunkter på förslag till *Policy för god ekonomisk hushållning och ekonomistyrning* samt *Policy för ersättningar i Västra Götalandsregionen*. Synpunkterna ska inkomma **senast den 14 maj 2025**. Remissvar skickas till regionstyrelsen@vgregion.se med information om remissinstans och aktuellt diarienummer i mejlets ämnesrad. För remissvar på förslaget till policy för god ekonomisk hushållning och ekonomistyrning, ange diarienummer RS 2024–00479. För remissvar på förslaget till policy för ersättningar, ange diarienummer RS 2024-03226.

Kontaktinformation

Vid eventuella frågor som uppkommer under remisstiden, se kontaktpersoner nedan

- Policy för god ekonomisk hushållning och ekonomistyrning:
Björn Jägesten (bjorn.jagesten@vgregion.se / 072-450 3596)
Annika Andersson (annika.b.andersson@vgregion.se / 070-523 2603)
- Policy för ersättningar i Västra Götalandsregionen:
Mimmi Kheddache Jendeby (mimmi.kheddache.jendeby@vgregion.se / 072-5797930)
Stefan Bengtsson (stefan.bengtsson@vgregion.se / 076-1276812)

Policy för god ekonomisk hushållning och ekonomistyrning i Västra Götalandsregionen

Beslutad av regionfullmäktige ÅÅMMDD

1. Inledning

Enligt kommunallagen ska kommuner och regioner ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Fullmäktige ska fastställa riktlinjer och mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning, vilket för Västra Götalandsregionen (VGR) sker i denna policy samt genom de mål som återfinns i VGR:s budget. Om en resultatreserv finns ska riktlinjerna även omfatta hantering av denna.

Med policyn fastställs styrande förutsättningar för VGR:s förmåga att över tid fullgöra politiska beslut och finansiella åtaganden utan att det behöver ske plötsliga och omfattande förändringar i utgiftsnivåer, lånebehov, skattenivåer eller politiska inriktningar.

Policyn omfattar både VGR som koncern, dess nämnder och styrelser samt förvaltningar och bolag.

Policyn utgör den grundläggande förutsättningen för styrning inom ekonomiområdet.

2. God ekonomisk hushållning

Kommunallagen ger en viss vägledning vad god ekonomisk hushållning innebär. Mer ingående tolkning åligger varje region och kommun att formulera utifrån sina unika behov.

I VGR definieras god ekonomisk hushållning som en ändamålsenlig och över tid balanserad fördelning och användning av ekonomiska resurser, som ska bidra till att uppfylla fastställda mål.

Ekonomistyrning som verktyg för god ekonomisk hushållning

Ekonomistyrning är ett verktyg för att uppnå god ekonomisk hushållning.

I VGR definieras ekonomistyrning som åtgärder för att styra fördelning och användning av en verksamhets resurser ur ett ekonomiskt perspektiv, som syftar till att uppnå fastställda mål.

Principer för ekonomistyrning i VGR

Verksamhetsmässig måluppfyllelse i ekonomisk balans

Ekonomistyrning i VGR ska ställa krav på och skapa förutsättningar för att

VGR:s alla verksamheter kan uppfylla lagkrav och politiska målsättningar ekonomisk balans.

Effektiv resursanvändning

Ekonomistyrning i VGR ska ställa krav på och skapa förutsättningar för att nämnder, styrelser och verksamheter använder de resurser som finns tillgängliga på ett ändamålsenligt och effektivt sätt.

Optimering av helheten

Ekonomistyrning i VGR ska ställa krav på, och skapa förutsättningar för, att nämnder och styrelser agerar för helhetens bästa. Resurser ska fördelas och används, både på helhetsnivå och inom enskilda nämnder och styrelser, så att det bästa för hela VGR uppnås.

Därmed får inga beslut med negativ ekonomisk påverkan på annan nämnd eller styrelse fattas utan plan för hur de ekonomiska konsekvenserna ska omhändertas.

Balans över tid

Ekonomistyrning i VGR ska ställa krav på, och skapa förutsättningar för, att VGR och alla dess nämnder och styrelser använder ekonomiska resurser med en medveten avvägning gällande vad som är bäst på kort- och lång sikt.

3. Finansiella mål och fokusområden

Mål: God finansiell flexibilitet och styrning

Med god finansiell flexibilitet och styrning stärks förmågan att över tid påverka VGR:s ekonomi, som en förutsättning för att kunna uppnå och upprätthålla övriga finansiella mål.

Finansiell flexibilitet är det handlingsutrymme som VGR har i relation till sina intäkter, kostnader, tillgångar och skulder, medan styrningen är VGR:s faktiska förmåga att agera inom handlingsutrymmet.

Fokusområde: Låg andel långsiktigt bindande kostnader

Ju mindre av budgeten som är in-tecknad för kommande år, desto större handlingsutrymme finns det att hantera ekonomiska utmaningar, hålla i beslutade satsningar och besluta om nya åtgärder för framtida generationer.

Långsiktigt bindande kostnader för investeringar, eller motsvarande åtaganden, får som andel av de prognostiserade intäkterna från skatt,

kommunalekonomisk utjämning och generella statsbidrag maximalt uppgå till i genomsnitt 6,5 procent över en rullande tio-årsperiod framåt

Fokusområde: God budgetföljsamhet

Hur väl det ekonomiska utfallet överensstämmer med budgeten speglar VGR:s förmåga att planera och genomföra verksamheten i enlighet med de ekonomiska förutsättningarna.

Budgetavvikelsen avseende resultat exklusive extraordinära och jämförelsestörande poster, värdeförändringar på finansiella placeringar samt resultatpåverkan där både rådgighet och möjlighet till förutseende saknats, ska som andel av intäkter från skatter, kommunalekonomisk utjämning och generella statsbidrag uppgå till maximalt 1 procent.

Mål: God finansiell stabilitet och balans

God finansiell stabilitet och balans begränsar oförutsägbarheten och ryckigheten i ekonomistyrningen.

För en stabil och balanserad ekonomi krävs över tid positiva resultat, som stötdämpare för oförutsedda händelser, utrymme för att hantera tillfälliga underskott och finansiering av utbetalningar för pensioner och investeringar.

Fokusområde: Stabil kostnadsutveckling

En långsiktighet med mindre justeringar i utvecklingen av regionbidrag till VGR:s nämnder och styrelser bidrar till minskad ryckighet och därigenom ökad genomförandekraft i verksamheten. Detta bidrar även till en stabil kostnadsutveckling, vilket är en förutsättning för över tid positiva resultat.

Nettokostnadstakten ska understiga den långsiktiga utvecklingen för intäkter från skatt, kommunalekonomisk utjämning och generella statsbidrag.

Fokusområde: Positiva ekonomiska resultat

Över tid positiva ekonomiska resultat innebär ett utrymme att hålla i beslutade satsningar, hantera tillfälligt svaga resultat och inte tvingas till att låna till investeringar eller finansiella åtaganden.

Resultatet ska som andel av intäkter från skatt, kommunalekonomisk utjämning och generella statsbidrag i genomsnitt uppgå till minst 1,5 procent som genomsnitt under de fyra senaste åren.

Mål: God finansiell kapacitet

God finansiell kapacitet innefattar betalningsberedskap och finansiell styrka. Betalningsberedskap innebär att det i rätt tid och rätt mängd finns tillgänglig likviditet för att fullgöra VGR:s ekonomiska förpliktelser. God finansiell styrka handlar om förhållandet mellan tillgångar och skulder och VGR:s finansiella förmåga att möta utmaningar i framtiden.

Fokusområde: God kortsiktig betalningsberedskap

God kortsiktig betalningsberedskap medför att VGR kan fullgöra sina ekonomiska förpliktelser, som att betala löner, arbetsgivaravgifter, pensioner, fakturor, utgifter för investeringar och amorteringar på lån.

VGR ska ha tillgängliga likvida medel som täcker 1 månads löneutbetalning och 20 bankdagars netto av kund- och leverantörsbetalningar.

VGR ska ha överskottslikviditet och/eller bindande lånelöfte som täcker kommande 12 månaders förfall och räntebetalningar i låneskulden.

Fokusområde: Tryggt pensionsåtagande

Med god långsiktig betalningsberedskap kan VGR fullgöra sitt åtagande att betala både nuvarande och tidigare medarbetares pensioner, genom likvidmässig avskiljning av medel till VGR:s pensionsmedelsförvaltning.

Avskilda medel som förvaltas med avkastning i en pensionsmedelsportfölj ska vid envar tidpunkt täcka planerade uttag motsvarande de årliga utbetalningarna från den förmånsbestämda ålderspensionen.

Fokusområde: Positiv soliditet

Ju större del av VGR:s tillgångar som är finansierade med egna medel, desto högre soliditet. Med en stark soliditet minskar känsligheten för negativa resultat och möjligheten att göra reserveringar till resultatreserven ökar.

VGR:s soliditet ska vara positiv.

Nämnders och styrelsers arbete med de finansiella målen

Samtliga nämnder och styrelser ansvarar för att bidra till att god ekonomisk hushållning uppnås i VGR. De finansiella målen och dess fokusområden i denna policy är primärt formulerade för VGR som koncern. Nämnder och styrelser har ett eget ansvar att tolka målen och bidra till måluppfyllelse.

I budgetarbetet ska nämnder och styrelser därför omhänderta de finansiella målen utifrån lokala förutsättningar och behov. Den enskilda nämnden eller styrelsen kan också formulera egna finansiella mål för verksamheten, utöver de som återfinns i denna policy.

Regionstyrelsen har också möjlighet att fördela indikatorer till nämnder och styrelser med koppling till de finansiella målen.

4. Återkommande planering och uppföljning av god ekonomisk hushållning

VGR:s budget ska innehålla utgångspunkter och utmaningar för den aktuella budget- och planperioden som en längre utblick om VGR:s ekonomiska förutsättningar. Behov av långsiktiga ekonomiska åtgärder ska inkluderas i budgeten.

Regionfullmäktige ska i samband med årsredovisningen uttala sig om god ekonomisk hushållning har uppnåtts eller ej. Detta görs genom en samlad bedömning av måluppfyllelsen avseende de verksamhetsmässiga och finansiella mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. För verksamhetsperspektivet avses de mål som angetts i den av regionfullmäktige beslutade budgeten, medan det för det ekonomiska perspektivet avses de finansiella mål och fokusområden som fastställs i denna policy.

Om regionfullmäktige gör bedömningen att god ekonomisk hushållning inte har uppnåtts, eller att det framåtblickande blir svårt att upprätthålla dem, krävs beslut om åtgärder.

5. Tillämpning av resultatreserv

Kommunallagen medger sedan 2024 att regioner och kommuner har möjlighet att inrätta en resultatreserv. Denna är en del av det egna kapitalet och möjliggör en utjämning av resultat över tid.

VGR:s resultatreserv får användas till att:

- Utjämna effekter av variationer i intäkterna under konjunkturcyklerna.
- Kompensera för tillfälliga och oförutsedda kostnadsökningar och intäktsminskningar.
- Möjliggöra särskilda planerade kostnader enskilda år till följd av omstrukturering som krävs för att uppnå god ekonomisk hushållning.

- Sammantaget bidra till en minskad ryckighet i VGR:s ekonomi för möjlighet till långsiktig balans och god ekonomisk hushållning.

Reservering till resultatreserven

Reservering till resultatreserven får göras med högst ett belopp som motsvarar det lägsta av antingen den del av årets resultat eller den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar som överstiger två procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning. Om VGR uppnår en positiv soliditet inklusive ansvarsförbindelsen för pensionsrätter intjänade före 1998, uppgår gränsen i stället till det lägsta av antingen den del av årets resultat eller den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar som överstiger en procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning.

Principen är att positiva resultat som överstiger gränsvärdet ska reserveras så länge taket för resultatreservens storlek inte uppnåts.

Resultatreserven får uppgå till högst fem procent av summan av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning.

Disponering från resultatreserven

Disponering från resultatreserven får göras för att möta de ovan angivna syftena med reserven. Om medel från resultatreserven har disponerats ska det i koncernens årsredovisning framgå varför medlen har nyttjats.

Vid nyttjande av resultatreserven ska även en beskrivning göras av hur det egna kapitalet och soliditeten vid behov ska återställas för att god ekonomisk hushållning ska säkerställas.

Från och med 1 januari 2024 är det inte längre möjligt att reservera ytterligare medel till den tidigare resultatutjämningsreserven. Kvarvarande ekonomiskt utrymme i resultatutjämningsreserverna får disponeras till och med som senast den 31 december 2033. Disponering från resultatutjämningsreserven får endast göras under lågkonjunktur, vilket definieras som de år när förändringstakten för skatteunderlaget understiger den genomsnittliga förändringstakten under de senaste tio åren.